

Епископ бачки Иринеј: Лични став уз „Став Српске Православне Цркве о црквеној кризи у Украјини”

У више помесних Православних Цркава став Српске Православне Цркве наилази на одобравање и честитање. Ипак, код неких који су нам писали јавља се недоумица да ли то наша Црква прекида општење са Васељенским Патријархом јер је он први саслуживао са Епифанијем, човеком без благодати архијерејства, позивајући се на своја права и привилегије Првога и некако превиђајући – привремено, надам се – реч Христову да је у Цркви први онај ко хоће да свима буде слуга, по угледу на Њега, Првога у апсолутном смислу, али Првога Који није дошао да Му служе него да служи и да живот Свој положи за многе, за све. Неки сајтови, штавише, било из неразумевања било из рђаве намере, тврде, ни мање ни више, него да је наша Црква прекинула општење са Цариградском Црквом у целини. У вези с тим нудим следећа размишљања и објашњења.

Општење међу Црквама се не прекида тек тако. Лако га је прекинути, али много теже га је васпоставити. О прекиду општења са Цариградом у синодском тексту уопште нема помена. Ни Московска Патријаршија, упркос прекиду у знак свог најоштријег протеста због поступка Цариграда у Украјини, ипак не иде до краја – задржава, бар делимично, општење са

Светом Гором, у првом реду са манастиром Светог Пантелејмона. Уосталом, и у самој Цариградској Патријаршији има истакнутих архијереја и теолога који нису сагласни са акцијом Светејшег патријарха Вартоломеја у Украјини (пример: митрополит Калист Вер). Пред оваквим изазовима и искушењима не поступа се исхитрено него са расуђивањем, у нади да ће благодат Духа Светог ускоро исцелити наше немоћи. Истовремено, међутим, не може се пренебрегнути општеобавезујућа канонска норма да нема општења са изопштенима, што ће рећи са онима који су добровољно и самовољно лишили себе благодатне заједнице. Не може се и не сме се брисати суштинска разлика између Цркве и раскола, између законитих наследника светих апостола и „самосветих” самозванаца. Притом је посредни однос према појединцима у епископату, клиру и народу, а не према Црквама као таквим.

Стога наш Свети Синод указује, одговорно и благовремено, на ову канонску норму и позива на њену примену, али без журбе, са расуђивањем, чинећи све што је могуће да Господ врати Цркви благодатни дар јединства. Стога и каже да препоручује својим јерарсима и клирицима да се клоне општења са онима који су у очигледном канонском проблему (дакле, не захтева и не наређује да обавезно и неизоставно прекину општење, и то одмах, пре саборног и саборског одлучивања). Уосталом, тако крупна, тешка и далекосежна одлука каква би била одлука о прекиду општења излази из оквира надлежности Синода: њу може донети само Сабор свих архијереја. По мом скромном личном мишљењу, синодска препорука значи да ће они који је буду примењивали ићи путем освештане канонске акривије, док ће они који је засад не примењују бити на путу легитимне канонске икономије.

Чиме ће се све завршити, Бог једини зна. Ако помесне Православне Цркве одоле свим притисцима који су за очекивање и остану при досадашњем заједничком ставу да не признају Денисенка, Думенка и осталу дружину, то ће у пракси значити општу сагласност са принципијелним ставом наше Цркве. Ако пак неке Цркве попусте, то ће неминовно проузроковати крај икономијског периода наде и ишчекивања и почетак велике смутње, са још крхкијим јединством, чак и у окриљу једне те исте помесне Цркве. Биће то увод у дуготрајни канонски хаос, а можда, не дао Бог, и у доктринарне, еклисиолошке несугласице и спорове. Када раскол прате догматске међусобице, онда се оне временом само заоштравају, а раскол продубљује, тако да, уколико раскол потраје, само Дух Свети може уклонити раздоре међу Црквама. Историја Цркве је препуна примера који ову жалосну истину потврђују. Дај Боже да нам она буде учитељица живота, те да се поново зацари јединство, мир, слога и љубав међу Црквама Божјим, а понајпре међу

њиховим предстојатељима, архипастирима и пастирима, призиваним да буду следбеници јединог Доброг Пастира, Господа нашег Исуса Христа!

Епископ бачки Иринеј

http://www.spc.rs/sr/lichni_stav_uz_stav_srpskepravoslavnecrkve_ocrkvenojkriziuukrajini